

The lautasliina- muistisairaiden ihmisten kirjoitettavat kotitarinat

” Luova ja käytännöllinen taideprojekti”

The Lautasliina- kirjoitettavat kotitarinat on pilottihanke espoolaisen Hopeakuun palvelukodissa asuville muistisairaille ihmisille, henkilökunnalle sekä läheisille. Projektin tarkoituksena on myös osallistuttaa mahdollisimman laajaa yleisöä eri-ikäisiä espoolaisia kirjomaan muistisairaiden ihmisten kotitarinoita visuaaliseen muotoon, valkoiselle, pelkistetylle kangasneliölle.

Järjestämme hopeakuun palvelutalossa työpajoja, joissa keräämme asukkaiden kotitarinoita- mitä koti merkitsee sinulle? Suunnittelemme asukkaiden kanssa yhdessä heidän oman kotitarinan visuaaliseen muotoon, valkoiselle, pelkistetylle kangasneliölle. Avustamme myös muistisairasta ihmistä itse kirjomaan oman kotitarinan lautasliinaan. He, jotka eivät kykene itse kirjomaan omia tarinoita, haastamme omahoitajia, läheisiä, lastenlapsia, opiskelijoita tai muita kaikenikäisiä vapaaehtoisia espoolaisia kirjomaan tarinan heidän puolestaan. Haastamme myös kaikkia espoolaisia osallistumaan ja kirjomaan yhdessä oman muistisairaansa läheisen kanssa oman kotitarinan. Hyödynnämme digitalisuuden mahdollisuuksia työpajojen järjestämisessä laajasti Covid-19 aiheuttaman poikkeustilan aikana. Hankkeen lopuksi järjestämme näyttelyn kirjoituksista kotitarinoista.

Eri taidemuodot ovat monien tutkimusten mukaan olleet muistisairaalle ihmiselle tehokas tapa itseilmaisuuksiin, nostamaan itsearvostusta ja elämänlaatua. A4D-tutkimuksissa muistisairaiden ihmisten sosiaaliset kontaktit toisiin ja omiin läheisiin lisääntyivät yhteisen taidetoiminnan avulla, 91 % osallistujista koki olotilan parantuneen ja 60%:lla sama energisoiva vaikutus säilyi viikon tai pidempään.

Projektin taustaa:

Hankkeemme innoittajana on toiminut vuonna 2013 Britanniassa, Bristolin kaupungissa, Safton Gardens palvelukodissa toteutettu The Napkins- taideprojekti. **Olemme saaneet englantilaiselta Willis Nelson, taiteen ja hyvinvointiprojekteja tuottavalta organisaatiolta luvan käynnistää Suomessa vastaavanlainen hanke.**

The Napkins- projekti suunniteltiin ja kehitettiin uudeksi tavaksi kommunikoida laajemman yleisön kanssa luovuuden merkityksestä muistisairaalle ihmiselle. Heti projektin julkistuksen jälkeen suurempi yleisö innostui kutsumaan mukaan vapaaehtoisia ystäviä, lapsia, perheenjäseniä kirjomaan lautasliinoja muistisairaiden ihmisten kotitarinoista. Yli 250 lautasliinaa kirjottiin lahjoitettavaksi palvelukotiin inspiroimaan muistisairaita ihmisiä.

Kirjonta mahdollisuus oli kaikkien saatavilla, riippumatta aiemmasta kokemuksesta tai osaamisesta. Osallistujat twiittasivat ja bloggasivat, yritysten henkilökunta vietti lounastauon kirjoille ja eri sukupolvet innostuivat jakamaan kirjontataitojaan. Projektiin osallistuminen antoi omaisille aikaa reflektoida ja ajatella enemmän muistisairaasta läheistään. Kirjoituksista lautasliinoista järjestettiin näyttely projektin lopuksi.

Hankkeen tavoitteet:

1. Edistää muistisairaiden, läheisten, eri sukupolvien välistä vuorovaikutusta ja suhteiden syntymistä (Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääntyminen)
2. Taideharrastuksen toteuttaminen sekä aktiivisen kansalaisuuden vahvistaminen
3. Edistää muistiystävällisen Espoon kehittymistä tietoisuutta ja ymmärrystä lisäämällä
4. Tuoda muistisairaansa ihmisen oma ääni ja luovuuden merkitys kuuluviin, näkyviin sekä tutkia millaisia käyttötapoja he keksivät lautasliinoille

Hankkeen vaikuttavuus:

The lautasliina hanke edistää Espoossa asenne ilmapiiriä, joka on avoin erilaisuudelle ja vähemmistöjen huomioimiselle seuraavasti:

Muistiystävällinen ja osallistava Espoo toteutuu. Ymmärrys ja tieto muistisairaiden ihmisten elämästä lisääntyy. Taide- ja luovatoiminta yhdistävät eri ikäisiä espoolaisia muistisairaana oman kotitarinan ympärille, jonka kautta tuotetaan iloa ja värejä palvelukodin ympäristön elävöittämiseksi, lisätään ruokailuhetkien innostavuutta sekä aisti-ilottelua. Hankkeen avulla luodaan positiivista asennetta palvelu- ja hoitokotien imagoon kaiken negatiivisen julkisuuden rinnalle.

Hankkeen toteuttajina toimii työryhmä:

ekspressiivisen taideilmaisun ohjaaja, geroartisti, kirjailija Taina Semi

käsityötaiteen suunnittelija Heidi Hatakka.

Geroartisti Taina Semi toimii hankkeen vetäjänä.

Espoossa 1.4.2020

.. *Taina Semi*
Taina Semi
geroartisti